

عنوان مقاله:

ظهور مضامین شیعی در کتاب نگاری سنتی ایرانی (مطالعه موردی: نسخه چاپ سنگی تحفه الذاکرین از دوره قاجار)

محل انتشار:

نخستین همایش ملی تجلی آئین های عاشورا در هنر ایرانی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

مستوره سرحدی - کارشناس ارشد ارتباط تصویری، مربی گروه گرافیک، استان البرز

خلاصه مقاله:

استفاده از مضامین شیعی در آثار هنری که پیش از رسمی شدن مذهب شیعه در ایران آغاز شده بود در دوره قاجار به رشد فزاینده ای رسید. ورود صنعت چاپ به ایران عرصه ای جدیدی پیش روی هنرمندان قرار داد. یکی از مهمترین کتابهایی که در این دوران تصویر شد کتاب تحفه الذاکرین که این کتاب به زیبایی تصویری و شیوایی بیان به شرح مصائب اهل بیت پرداخته است. این تحقیق با روش توصیفی تحلیلی یکی از زیباترین نسخه های مربوط به سال ۱۲۸۰ ه ق را با استفاده از منابع نسخه های سنگی کتابخانه ملی باهدف بررسی شاخصه های مهم تصاویر از جمله طراحی پیکره های مردان و زنان، ترکیب بندیهای ویژه و بافتهای متفاوت و استفاده هوشمندانه طراح از خط به دلیل نبودن عنصر بصری رنگ در این نوع چاپ، مورد ارزیابی قرار داده است. اکنون سوالی که مطرح میشود این است که مضامین شیعی تا چه میزان در تصاویر سازهایی کتب مذهبی دوره قاجار کاربرد داشته است؟ و این مضامین در کتاب تحفه الذاکرین چگونه به تصویر کشیده شده است. نتایج گویای آن است که کتب حاوی مضامین شیعی حجم قابلتوجهی از کتب دوره قاجار را به خود اختصاص داده اند و تصویرسازی آنها تداوم سنت منع تصویرگری چهره معصومین(ع) و بهره گیری از نمادهای مذهبی را نشان می دهد. کتاب تحفه الذاکرین بیشترین تصویرسازیها را در بردارد و این روایی بودن تصاویر منبعی مهم برای نمایش تعزیه به شمار میرود. تصویرسازیهای این کتاب نمایش تلفیق هنر غرب و شرق است و هنرمند به زیبایی تمام با استفاده از تکنیک هاشور زنی و دورگیری تصاویر مضامین شیعی را به تصویر کشیده است.

کلمات کلیدی:

مضامین شیعی، تحفه الذاکرین، نقاشی دوره قاجار، چاپ سنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1492405>

